

กลับบ้าน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองคาคอ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

กิริยาของกรรม ธรรมแท้ๆ อยู่ที่ใจ กิริยาของกรรมออกมาจากใจดวงที่เป็นธรรม นั้นกิริยา
หมด ฉะนั้นฟังธรรม ฟังธรรม

เพราะว่าเราหลงธรรม เรามองข้ามความเป็นจริงไป เลยเป็นทุกข์ไปหมด กรรมจำแนกสัตว์
ให้เกิดต่างกัน คนเราเกิดมามีทั้งกรรมดีและกรรมชั่วสะสมมา แต่การเกิดมาเป็นมนุษย์นี้ ช่วงเกิด
เกิดเป็นมนุษย์แล้วมันมีกรรมดีมาพอสมควร แต่เกิดแล้วก็ยังมีจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันไปอีก

กรรม ให้เกิดมาแล้วจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน มีทุกข์ต่างๆ กัน มีความสุขต่างๆ กัน โลก
เราถึงได้มีทุกข์ มีทุกข์มีความคลุกเคล้ากันไป แต่ส่วนใหญ่ก็ทุกข์ออกหน้า สุขหาน้อยมาก เกิด
มาแล้วก็ต้องผจญกับความทุกข์ยาก หรือความเป็นอยู่ของเราไปตลอดไป นี่เผชิญไปเรื่อยๆ
เหมือนเร่ร่อน จิตนี้เหมือนคนเร่ร่อน เหมือนสัตว์ไม่มีเจ้าของ เร่ร่อนไป เราลืมหลักความเป็นจริง
ไปอันหนึ่ง เราว่าเราเป็นชาวพุทธ แต่หัวใจเราเร่ร่อนไม่ใช่เป็นชาวพุทธ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ชาวพุทธต้องถึงรัตนตรัย พระพุทธ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ชีวิตเป็นแบบอย่าง ชีวิตองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างนะ เกิด
เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เจ้าชายสิทธัตถะเป็นลูกของกษัตริย์ ปัจฉัย ๔ สมบูรณ์มาก อาหารนี้อาหาร
ของกษัตริย์ ในราชวังอาหารการกินนี้ต้องประณีตมาก ปราสาท ๓ ฤดู ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มนี้
ไม่ต้องพูดถึง จะประณีตมาก ยารักษาโรค ปัจฉัย ๔

ปัจฉัย ๔ ของกษัตริย์ ทำไมไม่สามารถทำให้เจ้าชายสิทธัตถะหลงโลกได้ เจ้าชายสิทธัตถะ
ทำไมถึงต้องไม่หลงอยู่ในวังวนของโลก

แต่เราว่าเราเป็นชาวพุทธ “ชาวพุทธ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย เครื่องอยู่อาศัยแต่เราไม่ใช่เครื่องอยู่อาศัย เราหลงไปในกระแสของโลก เห็นไหม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ใครหลงมากหรือหลงน้อย หลงไปในกระแสของโลก หลงไปเรื่อยๆ เหมือนสัตว์ไม่มีเจ้าของ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่าถึงรัตนตรัยถึงจริงหรือเปล่า ถ้าถึงพระรัตนตรัยจะไม่ติดกับกระแสโลกจนเกินไป จนไม่ต้องประสบความทุกข์เร่าร้อนจนปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้มีความทุกข์กันมาก เพราะเป็นสภาวะตามความเป็นจริงมากระตุก เป็นชาวพุทธไม่สามารถเข้าใจ เป็นชาวพุทธไม่มีสติสัมปชัญญะ การดำรงชีวิตแบบชาวพุทธ ต้องให้สภาวะตามความเป็นจริง เศรษฐกิจถดถอยนี้มากระตุกกระชากกลับ กระชากกลับมา

ขณะปัจจุบันนี้เขาบอกกันว่า การต้องกลับไปใช้เศรษฐกิจตามดั้งเดิมตามความเป็นจริง ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย แม้แต่ปัจจุบันนี้ เวลาตกทุกข์ได้ยากขึ้นมา ของที่มีอยู่ บ้านของตัวเองยังรักษาไว้ไม่อยู่ ต้องขายทิ้ง ต้องขายทิ้งเพื่อกลับไปอยู่ในที่ที่คิดว่าตามว่าสถานะของตัวเองจะอยู่ได้ สถานะตามความเป็นจริงนี้มันเป็นสถานะที่การหลอกลวง กระแสของโลก นี้โลกล้วนๆ เลย โลกสร้างขึ้นมา โลกปั่นขึ้นมา โยนกันไป โยนกันมาให้เป็นระบบเศรษฐกิจขึ้นมา แล้วเราก็หลงกันไป โลกนี้เป็นสมมุติอยู่โดยธรรมชาติตามความเป็นจริงอยู่แล้ว ยังทำให้สมมุติซ้อนขึ้นไปอีก ปั่นกันขึ้นมาให้เป็นกระแสเศรษฐกิจขึ้นไป

แล้วเราชาวพุทธที่ว่า ชาวพุทธที่ไม่มีหลักของใจ ไม่มีความรู้ที่รู้ว่ารู้ตามความเป็นจริงตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ ก็ตื่นเต้นไปกับเขา ต้องมีปัจจัยที่ ๕ ปัจจัยที่ ๖ ปัจจัยที่ ๗ ปัจจัยที่ ๑๐๐ โนนนะ ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยก็ต้องมีปัจจัยที่ ๕ ต้องมีรตมิตรา แล้วพอถึงเวลาเศรษฐกิจมันตกมา รถกลับบ้าน จะรักษาสิ่งใดไว้ก่อน มีความทุกข์ใหม่

แต่ถ้าเป็นความทุกข์ที่เป็นความทุกข์เมื่อก่อน ต้องตามเขาให้ทัน ต้องตามกระแสนั้นให้ทัน ในเมื่อในโลกนี้เป็นสมมุติอยู่แล้วยังต้องมีสมมุติซ้อนสมมุติขึ้นมา แล้วเราก็วิ่งเต้นเล่นกระโดดกัน เหมือนกับสัตว์ไม่มีเจ้าของ สัตว์ไม่มีเจ้าของ ไม่มีหลักของใจ ไม่มี เป็นแค่ได้เป็นชาวพุทธตามความเป็นจริง

มันไม่มี มันเป็นพุทธ แต่ว่าพุทธ แต่ไม่รู้ว่าจะพุทธตรงไหน ตื่นไปกับสมมุติโลก ตื่นไป ตื่นไป จนถึงว่าสภาวะตามความกระตุกกลับที่ว่าต้องกลับบ้านเดิมใจ ต้องกลับไปอยู่ในชนบท ต้อง

กลับไปอยู่ในตามความเป็นจริงของปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย ต้องลงไปทำมาหากินกันขึ้นมา พื้นฐานขึ้นมาใหม่ เพราะเราไม่เข้าใจ หรือเราวิ่งเต้นเล่นกระโดด

แต่ในสภาวะสังคมแบบนั้น ถ้าผู้ใดมีหลักยึดตามความเป็นจริง ตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ เป็นชาวพุทธ ชาวพุทธรู้จักอ่อนน้อม รู้จักถ่อมตน รู้จักเจียมตน ไม่ทำเกินสถานะของตามความเป็นจริงของตัว คนๆ นั้นก็จะต้องมีสิ่งที่เก็บหอมรอมริบไว้ ช่วงนี้เป็นช่วงโอกาสทองเลย ที่คนที่มีเก็บหอมรอมริบไว้ คอยซื้อง้อของที่ถูกๆ ที่ว่า เพราะเขาสร้างกันขึ้นมาให้เป็นกระแสของโลก มีบ้านหลังที่ ๑ มีบ้านหลังที่ ๒ ที่พักตากอากาศ มีบ้านหลังที่ ๓ หลังที่ ๔ ถึงเวลาจริงๆ เข้า ฟองสบู่มันแตก เอาไว้ไม่อยู่เขาก็ต้องปล่อยทิ้งไป

ผู้ที่มีความเก็บหอมรอมริบ รู้จักถ่อมตน ตอนนั้นก็ได้ประโยชน์ ได้ประโยชน์เลย ถึงบอกว่าใครมีหลักมาก ไม่ตื่นไปตามกระแส คนนั้นจะได้ประโยชน์ในช่วงเหตุการณ์แบบนี้ แต่คนที่ตื่นเข้าไป คว่ำเข้าไป ช่วงนั้นคนนั้นจะเดือดร้อนมาก นี่ถึงวัดกันในหัวใจว่าคนไหนมีเนื้อหาของแก่นสารของพุทธศาสนาอยู่ในหัวใจ มีธรรมในหัวใจ คนนั้นจะมีความเดือดร้อนน้อยกว่าคนที่ว่าเป็นสัตว์ไม่มีเจ้าของ ถึงต้องให้สภาวะตามความเป็นจริงกระตุกกลับมา กลับมา กลับมาใช้ให้เป็นชาวพุทธแท้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงแม้ว่าให้มีปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยของการเป็นมนุษย์ ทำไมเจ้าชายสิทธัตถะมีอยู่พร้อม ทำไมไม่ตื่นไปกับสิ่งเหล่านี้ ทำไมออกบวชได้ ชีวิตที่เป็นแบบอย่าง ทำไมเจ้าชายสิทธัตถะชุ่มอยู่ในทั้งหมดเลย ชุ่มอยู่ในสิ่งในกามคุณทั้ง ๕ พร้อมทั้งหมด แม้แต่จะกินอาหารยังมีเครื่องประ โคมคอยมีคนตรีคอยให้เคลิบเคลิ้มอยู่ ทำไมไม่เคลิบเคลิ้มไปกับปัจจัย ๔ ที่ความที่เป็นประณินั่นล่ะ

จะบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสร้างบารมีมา ก็ถูกต้อง สร้างบารมีมาสร้างบุญกุศลมา จนจะต้องมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ชีวิตที่เป็นแบบอย่างเราต้องยกชีวิตที่เป็นแบบอย่างเป็นครูของเราสิ นี่จะหลุดพ้นออกมา หลุดพ้นออกจากความเป็นคฤหัสถ์ ออกมาเป็นนักรบวช ยังต้องแสวงหา ยังต้องไปแสวงหาอยู่อีก ๖ ปี

อันนี้ก็เหมือนกัน เราต้องดูที่หัวใจของเรา หัวใจของเรา เรากลับมาอยู่ในบ้านเดิม กลับมาอยู่ในสถานะตามความเป็นจริงในเรื่องของปัจจัย ๔ ไขใหม่ อันนั้นเป็นสภาวะของความเป็นอยู่

ของมนุษย์ แต่การกลับมาของหัวใจ เจตนาที่ส่งออกไป ความคิดฟุ้งซ่านที่ส่งออกไป เราต้องดึงกลับมา จากเจตนาต้องดึงกลับมาที่ใจ

เจตนา ความคิด เจตนา เจตสิกที่ส่งออกไปจากพลังงานของใจ เราจะทำความสงบก่อน มันก็ดึงใจ ดึงอาการของจิตทั้งหมดกลับมาอยู่ที่ใจ มันเหมือนกัน ต้องกลับมาอยู่ในสถานะตามความเป็นจริงก่อน สถานะตามความเป็นจริงแล้วถึงจะเป็นต้นทุน เป็นหลักความเป็นจริงที่เราเกิดเป็นมนุษย์มีกายกับมีหัวใจ ความเคียดแค้น ความทุกข์ร่วมลงแล้วต้องไปสะสมไว้ที่ใจ

คนถึงเกิดมา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ต่างๆ กันบุญบาปมีถึงไม่เหมือนกัน

ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสร้างสมบารมีมา เราไม่ได้สร้างสมบุญบาปมีมา เราถึงต้องทนทุกข์ยากอยู่ที่นี่

อันนั้นมันเป็นการกิเลสมันพูด ความคัดค้านความต้านทานของใจ ของกิเลสในหัวใจนะ ไม่ใช่ใจ กิเลสอยู่ที่หัวใจ มันคัดค้าน มันตะแบงจะให้การทำความดี หรือจะให้เราเข้าไปใกล้ถึงความเป็นสุข ตามสุขเนื้อแท้นั้น ให้ออกไปจากตรงนั้น นี่กิเลสที่อยู่ในหัวใจมันพยายามผลักไสออกมาให้เราพ้นจากคุณงามความดีทั้งหมด

คุณงามความดีเริ่มต้นนะ แคะเข้ากลับ กลับเข้ามาถึงสถานะเดิม ต้องกลับมา เวลาเศรษฐกิจทางโลก ทางมนุษย์ ยังต้องกลับไปอยู่ตามความเป็นจริง บังคับพื้นฐานการเกษตรขึ้นมาตามความเป็นจริง คือของกินของใช้ ของอยู่ของอาศัย หัวใจที่กลับมาเป็นปกติของใจก็ดึงจิตทั้งหมดกลับมาที่ใจ คือทำความสงบใจ กำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ ทำจิตให้สงบ จิตมันฟุ้งซ่านออกไป มันไปกว้านออกทั้งหมด กว้านทุกอย่างมารู้หมด มันถึงทำให้จิตนี้ไม่สงบ

ความที่ไม่สงบเพราะอะไร เพราะมันไม่มีการบังคับด้วยสติ ไม่มีการเจตนาความจริงจังว่าเราจะทำใจให้สงบ ต้องดึงกลับมาเหมือนกัน เหมือนกับสภาวะฟองสบู่แตกนี้แหละ ทำไมถึงฟองสบู่แตกถึงเข้าใจล่ะ?

ก็เพราะว่าความเป็นจริง สถานะความเป็นจริงว่ามันอยู่ไม่ได้ด้วยกระแสของสมมุติ สมมุติเนี่ยมันอยู่ไม่ได้ มันแปรสภาพตามความเป็นจริงแล้ว แต่เราไม่เข้าใจมัน เราไปสร้างขึ้นมาเพื่อจะหลอกกันเอง ใครที่มีปัญญาก็ได้ฉลาด คนฉลาดคนมีปัญญาจะได้ประโยชน์ หลอกไอ้คนโง่เข้ามาเป็นเหยื่อ

ขณะที่เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง ขึ้นมา ทุกคนต้องวิ่งเข้าไปหาศูนย์กลางของอำนาจ ต้องเป็นที่ตลาด ตลาดการเงิน ศูนย์กลางการตัดสินใจ ผู้ที่เข้าไปเก็บหรือจับข้อมูลภายในได้ ผู้ที่ตัดสินใจซื้อและขายก่อน คนนั้นจะได้ประโยชน์ แมลงเม่าวิ่งเข้าไปนะ เป็นเหยื่อเขาทั้งหมดเลย ไปหนุนคนที่มียุญฐานั้นมาเป็นฐานของเขา ทุกข์ยากขนาดไหนที่แมลงเม่าอุตสาหกรรมเก็บหอมรอมริบแล้วเข้าไปเป็นเหยื่อของผู้ที่เข้าไปถึงจุดศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสาร เวลาเศรษฐกิจมันขาขึ้น ขาขึ้นที่ว่า ขึ้นๆ นั่นคือปั่นกันเข้าไปไง ความโง่และความฉลาดอยู่ในสังคมของกระแสนั้น เขามีผลประโยชน์กันอยู่ในนั้นทั้งหมด

ไอ้หัวใจเรานี้ก็เหมือนกัน มันไปคิดว่ามันจะได้เปรียบตลอดเวลา คิดว่ามันจะรู้ มันถึงกว่านเอาเข้ามา กว่านเอาความอารมณ์ต่างๆ สิ่งของมันเคยรู้ก็เอามาฟุ้งมาชาน มาปรุงมาแต่งอยู่ในหัวใจ มันถึงไม่ได้กลับไปอยู่ในที่เดิม จิตนี้ก็เหือดร้อนไปสิ พยายามจะทำจิตให้สงบขนาดไหนมันก็ไม่สงบ เพราะมันไม่กลับไปอยู่ในสถานะตามความเป็นจริง

ตามความเป็นจริงจิตนี้ก็คือพลังงานตัวหนึ่งเท่านั้น กิเลสที่ทำให้ฟุ้งชานออกไปเพราะความจำได้หมายรู้ อุปาทาน การยึดมั่นถือมั่น ในรูป รส กลิ่น เสียง ต่างๆ แล้วเรควบคุมไม่ได้ พอเรควบคุมไม่ได้ พอเรายังหลับตาลง หลับตาลงหมายถึงว่า เรารวมลงเท่าไร

เด็ก ถ้าปล่อยให้วิ่งเล่นมันจะลืมหัด มันจะสนุกเพลิดเพลินไปประสาของเด็ก เด็กจะอยู่ของเขาได้ แต่ถ้าเราจับเด็กให้นั่งปกติหรือจับเด็กให้นอน ต้องหลอกต้องล่อกันทุกวิถีทางเพื่อที่จะให้เด็กนั้นพอใจหรือให้เด็กนั้นยอม แต่ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ยอม การพักผ่อนของเด็กนั้นทำให้เด็กคนนั้นร่างกายสมบูรณ์ ร่างกายสมบูรณ์แล้วจะได้เจริญเติบโตต่อไปเพราะมันไม่อ่อนเพลีย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่หัวใจให้สงบ มันจะเข้าไปทำให้เป็นพื้นฐานแล้วใจนั้นมันจะเป็นสงบเข้าบ่อยๆ จนเป็นสมาธิจนจิตตั้งมั่น ถ้ามันกลับมาตรงนี้แล้วมันกลับเป็นประโยชน์

แต่กิเลสมันบอกว่า ไม่ใช่ กลับไปตรงนั้นแล้วเสียเวลาเปล่า นั่งสมาธิหัวใจให้สงบไม่เห็นได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย สู้เราคิดเราใช้ปัญญาปรุงแต่งออกไปเราจะได้ประโยชน์มหาศาล เราจะทำอะไรก็ได้

กิเลสมันหลอกขนาดนั้นนะ เหมือนกับช่างนอกที่สมมุติที่เขาหลอกกัน แมลงเม่าบินเข้าวังเข้าไปโดนเขาเผาไฟ จนปีกเป็กไหม้หมดก็ยังเดินเข้าไปหา อันนี้คือกิเลส เหมือนกับเราเหมือนกัน

เหมือนกับจิตที่มันไม่สงบนี้ก็เหมือนกัน มันไม่สงบเพราะว่าอันนี้คือกิเลสมันขุ่นมันแหม่ กิเลสในหัวใจเรามันขุ่นมันแหม่ในหัวใจเรา เราไม่รู้ตัว เราไม่เข้าใจ เราว่าเป็นเรา เป็นเรา คนทุกคนว่าเป็นเรา เป็นความคิดเป็นเรา ทุกๆ อย่างเป็นเรา เราเลยพันกันอยู่ตรงนั้นไปแก้ไม่ออก

พระพุทธเจ้าถึงสอนให้กำหนดพุทโธ สีส สมาธิ ปัญญา

การปฏิบัติต้องมีศีลพร้อมก่อนใช้ไหม ศีล มีศีล ศีลคือการปกติกของกาย แต่มันไม่ปกติกของใจ เพราะเริ่มเข้ามีการบังคับ เหมือนเด็กมันจะเริ่มเดินแล้ว พอทำเข้าบ่อยๆ ตั้งใจเข้ากำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ มีความมุมานะตรงนี้ไง มันก็เหมือนเรากลับไปพื้นฐานนั้น ฟังสิ กลับไปที่พื้นฐานเดิม กลับบ้านเรา กลับไปหัวใจของเรา กลับไปหาตนเองนั่นนะ

กลับไปหาตนเอง พอตนเอง ก็เหมือนกับเศรษฐกิจตอนนี้ ที่แก้ไขไม่ได้เพราะเศรษฐกิจนี้ยังไม่ลงถึงกันบั้งใจ ยังไม่ลงถึงจุดต่ำสุดไง จุดต่ำสุดถึงจะเริ่มดันไต่ขึ้นมาเป็นระบบเศรษฐกิจรอบใหม่ หัวใจไม่ตกลงไปถึงสมาธิ หัวใจไม่ถึงพื้นฐานของใจ มันก็วนอยู่อย่างนั้น ลงมาก็ลงไม่สงบถึงสงบก็ถ้าสงบเข้าไปก็สงบแบบไม่ถึงฐาน ไม่มีกำลังไปทั้งหมดเลย นี่การประพฤติปฏิบัติมันเป็นแบบนี้ ทำไมเราไม่ได้ประโยชน์ในการที่ว่าเราประพฤติปฏิบัติไ้

คูสิ ดูเวลาเห็นระบบเศรษฐกิจเห็นความเป็นไป ทุกคนเศร้าใจนะ ทุกคนเศร้าใจว่าไม่น่าเป็นอย่างนี้ ทำไมมันเป็นไปได้ ทั้งๆ ที่ว่าเราเป็นชาวพุทธนะ แล้วเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ประเทศไทยก่อนนะ มันลามไปทั่วโลกเลย ลามไปหมดเลย เพราะว่าเราพลอกันมาก เราเป็นสัตว์ไม่มีเจ้าของกันมาก หัวใจนี้เป็นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ วิ่งเดินเล่นกระโดดตามกระแสของเขาไปนะ มันถึงไม่ใช่ชาวพุทธตามความเป็นจริง

ถ้าชาวพุทธจริงมันใช้ปัจจัย ๔ ตามอยู่ที่ความพอดีของตัว มันไม่ฟุ่มเฟือยไม่ฟุ้งเฟ้อขนาดนี้ มันไม่สมกับกิเลส กิเลสมันขุ่นมันแหม่ นี่เหมือนกันเลย หัวใจที่ว่าเป็นชาวพุทธนะ ชาวพุทธเราในประเทศไทย ๖๐ กว่าล้านคน ทั่วโลกเขาก็มีเกือบพันล้านเฉพาะชาวพุทธ แล้วประพฤติปฏิบัติกันไ้ขนาดไหน อ่อนแอที่สุดคือชาวพุทธ เพราะพระพุทธเจ้าสอนให้มีอิสระ ให้คิดเอาเอง ให้พอใจแล้วปฏิบัติ เพราะการประพฤติปฏิบัติมันเกิดขึ้นที่ใจ ความสุขและความทุกข์ใจนี้เป็นสำคัญ ใจนี้สำคัญกว่าร่างกาย นี้เราไปมองกันแต่วัตถุ วัตถุ วัตถุ ว่าคนที่เป็นชาวพุทธต้องมีเครื่องประดับมีเกียรติยศ มีเกียรติคุณ

ไปมองตรงนั้น ไม่ได้มองว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วมีอะไร? มีผ้า ๓ ผืน กินอาหารวันละมื้อเดียว นอนแต่พอสสมควร เท่านั้น หัวใจนี้เป็นพระอรหันต์ มีความสุข ไม่มี ความทุกข์ใดๆ เจือปนแม้แต่คิดเดียวเลย มีบริวาร ๘ มีผ้า ๓ ผืนเท่านั้น แต่หัวใจประเสริฐ

นั่นนะ ชาวพุทธอยู่ที่ตรงนั้น ไม่ใช่ว่ามีวัตถุมากแต่เป็นจี๊เข้าเป็นหมื่นมหาศาล ไม่ใช่ ชาว พุทธถึงมองกันที่ผิดใจ หัวใจที่เป็นความสุขแท้ หัวใจที่จะเป็นหัวใจของชาวพุทธว่าเป็นธรรมใจ ธรรมที่ใจ ใจกับธรรมเป็น เอโก ชัมโม เป็นหนึ่งเดียว ใจเป็นธรรม ธรรมเป็นใจนะ เป็นอัน เดียวกันแล้วมีความสุขมหาศาล มันเป็นหลัก เป็นแก่น เป็นเป้าหมายของชาวพุทธทั้งหมดเลย

แล้วชาวพุทธนี้เป็นพันๆ ล้านปฏิบัติกันอย่างไร มันมีกิจวัตรที่สำเร็จล้นถึงใจกับธรรมเป็น อันเดียวกัน ใจถึงสำคัญ แต่เวลาพูด กิเลสมันพูด มันต้องเถียงตลอด มันต้องมีกิน มีใช้ มันถึงจะ ได้มาปฏิบัติ คนต้องมีกินมีใช้ก่อน เหลือเพื่อแล้วค่อยมาปฏิบัติ แล้วประเทศไทยตอนนี้จะเอา อะไรมาปฏิบัติละ ในเมื่อไม่มีเลย เป็นหนี้เขาเป็นลบนขนาดนั้น ทำไมทำกัน ได้ละ?

เพราะกิเลสมันอ้าง ความคิดในหัวใจมันอ้างไว้ตลอด มันผลักไสไม่ให้อยู่ในปัจจุบันธรรม ปัจจุบันในการประพฤติปฏิบัติใจ มันอ้าง มันไส มันถึงว่ามันตื่นกระแสไปกับเขาให้เขาหลอก มัน ก็ยังน่าน้อยใจว่า ก็ยังเต็มใจให้เขาหลอก ก็เป็นเหยื่อเขาจนได้ นั่นมันเป็นวัตถุ ถึงว่า มันเป็นสมมุติ มันเป็นแค่เครื่องอยู่อาศัย แม้แต่กายนี้ยังไม่ใช่เราเลยนะ แล้วนับประสาอะไรกับวัตถุภายนอก นั้น มันจะเป็นของๆ เรา ทำไมไปห่อกับเขา ถึงว่าไม่เคยเจอความสุขแท้ เจอความสุขจอมปลอม เขา ยื่นมาให้ พอเขาชักกลับ ทุกคนก็สิ้นท่า

ถึงว่าไม่เชื่อเขา ไม่ตื่นตามกระแส ถึงต้องกลับมาเป็นเศรษฐิกิจพอเพียง กลับมาเศรษฐกิจ แบบเกษตรกรรม ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย สิ่งที่มีมันจะเกิดขึ้นมา มันเกิดขึ้นมาถ้าเป็นชาวพุทธก็ใช้ ชาวพุทธนี้ไม่ใช่โง่ ชาวพุทธนี้มีปัญญาขนาดชำระกิเลสได้ ทำไมไปโง่กับสิ่งที่เป็นวัตถุละ สิ่งที่เป็นวัตถุ เป็นคอมพิวเตอร์ จะเป็นอะไร ที่มีมันเครื่องยนต์กลไกของโลก

ก็ใช้เป็น ก็ใช้ได้ ถ้าใช้เป็นประโยชน์ แต่ถ้ามันไม่จำเป็นต้องใช้ มันยังไม่ถึงเวลาใช้ เราจะ ไปขวนขวายมาใช้ก่อน ก็ใช้ด้วยการเป็นหนี้ ผลสุดท้ายก็ไม่มีปัญญาจะใช้เขา อันนั้นมันเป็นเรื่องของข้างนอก ที่เปรียบเทียบเรื่องของใจ ที่ว่า มันไม่สงบเพราะเหตุนี้

ดึงกลับมา ดึงกลับมา ดึงกลับมาให้ความเป็นไปของใจตัวนี้ อารมณ์ที่ส่งออกไปมันก็ เหมือนกับที่ว่า ชาวโลกเขาตื่นวัดถุนั่นละ เพราะมันไม่เห็นพิษเห็นภัย กามคุณ ๕ เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ความคิด ความทุกข์ ความคิดความผูกพันในกามคุณ ๕ รูป รส กลิ่น เสียง โสภณูปะ ธรรมารมณ์ นั่นคือกามคุณ ๕ แล้วหัวใจมันบ่วงของมาร เครื่องล่อ มันบ่วง มัน พวงดอกไม้ที่ล่อใจออกไป แต่ใจกับสิ่งนั้นมันเคยเป็นเนื้อเดียวกัน มันถึงปล่อยวางสิ่งนั้นไม่ได้ มันถึงไม่สงบ มันถึง ย้อนกลับมาถึงใจของตัวไม่ได้ ไม่ย้อนกลับมาถึงความสงบอันนั้นไง

ก็เหมือนที่ว่า เขาออกไปถึงศูนย์กลางอำนาจของการเงิน พอถอยกลับมา ถอยไม่ลงนะ เวลาจะหลุดส่าห้กระโดดโลดเต้นขึ้นไปจนถึงจุดศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสาร แล้วกว่าจะทิ้งมา เฉยๆ มันทิ้งไปได้อย่างไร กว่าที่จะตะเกียกตะกายขึ้นมาใช้ชีวิตทั้งชีวิต อายุ ๕๐-๖๐ แล้วถึงจะ มาถึงตรงนั้น แล้วจะกลับไปตงงาน กลับไปอะไรไปใช้ อะไรเป็นเครื่องอยู่เครื่องอาศัย

อันนี้ก็เหมือนกัน มันเป็นกิเลสกับใจมันซ้อนกันมา มันซับซ้อนมา ไม่รู้จักชาติต่อกี่ชาติแล้ว มันเป็นเนื้อเดียวกัน มันเลยไม่ยอมปล่อยวาง แต่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาแล้วบอก ตรงนี้เป็นพื้นฐานต้องจิตต้องเป็นสมาธิก่อน ต้องตัดให้ออกจากโลกียารมณ์ ถ้าจิต เป็นโลกียารมณ์ ปัญญาจะคิดขนาดไหน จะมีปัญญา จะมีเกียรติคุณขนาดไหนมันก็เป็นเรื่องของ สมมุติทั้งหมด ต้องกลับมาตรงจุดตรงนี้ ให้จิตนี้เป็นสมาธิ ปล่อยวางโลก โลภียะทั้งหมดแล้วค่อย กลับมาพิจารณาปัจจัย ๔ ตามความเป็นจริงของมัน

เราพึ่งตัวเองกันไม่ได้ เราตกทุกข์ได้ยาก เรากลับไปอยู่บ้านเรา เราก็ต้องการรัฐบาล ต้องการผู้ที่มีอำนาจ ต้องการความเป็นธรรม ต้องการที่อยู่อาศัยได้ ฟังนะ ขนาดกระทรวงแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์ จัดงบประมาณให้เป็นหมื่นๆ ล้านเลย เพื่ออะไร? เพื่อให้คนมีอาชีพ อาชีพ คืออะไร? อาชีพคืออาหาร ก็ยังมีการทุจริต เห็นไหม แม้แต่เครื่องอยู่อาศัย แม้แต่ยารักษาโรค ๑,๔๐๐ ร้อยล้านนะ ก็ยังใช้กันก็ส่วนเปอร์เซ็นต์

เราหวังพึ่งความเป็นธรรม มันก็ยังมาโกงมากินกันอยู่ตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ว่าเราหวังพึ่งอาศัย ทั้งๆ ที่รู้นะ ทั้งๆ ที่รู้ว่าขณะนี้เราต้องเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ต้องกลับไปอยู่ตามความเป็นจริง แต่ เวลากลับมาแล้วจะมหาหวังพึ่งเขาบ้าง ก็ยังมีการโกง มีการทุจริต นั่นคือเรื่องของกิเลสทั้งหมดเลย

จิตที่มันสงบเข้ามา จิตที่กลับมาพื้นฐาน ความหลงในความเห็นของตัวเอง จิตสงบจะเกิดนิมิต จะเกิดความเห็น จะเกิดธรรมแสดงออก เราก็ดันออกไปอีก แม้แต่จิตเราสงบก็เหมือนกับเรากลับมาแล้วเราจะฟังสภาวะธรรม

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลาย ธรรม ธรรมทั้งหลาย สมาธิธรรม สมาธิที่ว่าเราจะกำหนดให้เป็นความสงบได้ ความสงบที่มันปล่อยออกมาจากรูป รส กลิ่น เสียง ปล่อยออกมาจาก บ่วงแห่งมาร ทำจิตนี้ให้สงบเข้ามา เรากลับไปอยู่ใน...จากจิตกลับไปอยู่ที่ใจ เราว่ามันจะถึงว่าเป็นพื้นฐานแล้วมันจะได้อาศัยตัวเอง มันก็ยังมีกิเลสมาหลอกอีก ต้องยกเป็นวิปัสสนา มันหวังฟังใคร ไม่ได้ไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ธรรม วัชการ เราตถาคตเป็นผู้บอก เป็นผู้ชี้ ผู้ที่จะชำระกิเลสผู้นั้นต้องปฏิบัติ และต้องขวนขวายขึ้นมาเอง”

ในทำนองเดียวกัน เรากลับไปอยู่ในชนบท เราหวังฟัง หวังฟังที่นั่น หวังฟังที่นี่ แล้วมันฟังได้ตามความเป็นจริงไหม เขาเอาเราให้เป็นเหยื่อ ตั้งงบประมาณขึ้นมาแล้วก็หลอกกินกันอีก อันนี้ก็เหมือนกัน จิตเราว่าเราสงบ เราทำจิตให้สงบ เราว่าจิตนี้สงบแล้วมันจะรู้ธรรมเอง มันจะตรัสรู้เอง พอจิตนี้สงบแล้วจะเกิดปัญญา พอจิตนี้สงบ พอใจ พอน้ำใสจะเห็นตัวปลา

เราคิด เราคิดเพราะกิเลสเรายังไม่ได้ชำระ พอเราคิด เราคาด เราหมาย มันก็จะเป็นอย่างที่ว่า ตั้งงบประมาณเข้ามา ตั้งงบประมาณขึ้นมาแล้วก็กินกันเอง

จิตมันสงบแล้วก็เกิดนิมิตไง โอ้! เกิดนิมิตว่าตรัสรู้แล้ว รู้ธรรมแล้ว

รู้นะ เพราะอะไร เพราะใจมันสงบ มันได้คัมค่า คัมค้ำรศของสมาธิธรรม มันจะเว้งว่างนะ แต่ถ้าไม่กลับมายกขึ้นวิปัสสนานะ ตั้งงบประมาณขึ้นมา งบประมาณก็ธรรมของพระพุทธเจ้า ธรรมอันนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สัตถพตปรามาต ข้ามพ้นได้มันก็ตั้งขึ้นมา แล้วมันก็โกงกินขึ้นมาเอง ว่าเป็นไปตามนั้น ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม เลย

จิตนี้สงบแล้วต้องพยายาม พยายามนะ ไม่ให้ใครเข้ามามายุแหย่ ไม่ให้กิเลสเข้ามายุแหย่ ไม่ให้กิเลสเข้ามาแบบว่าตั้งงบประมาณแล้วนะ ๑,๔๐๐ ร้อยล้านนะ แล้วเราจะแบ่งกันอย่างไร เหมือนกัน จิตนี้สงบแล้ว ไม่ใช่ว่าพอคัมค้ำในอารมณ์ของความว่าง ในรสของสมาธิ ว่าอันนี้เป็น

ผลของเรา เป็นธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นธรรมตามความเป็นจริง จิตมันว่างกับอารมณ์ จิตมันปล่อยวางนั้นนะ แต่กิเลสมันก็มาอยู่ว่าอันนี้เป็นของของเรา

มันจะเป็นของเราได้อย่างไร มันเป็น สัพเพ ธมมา อนตตา ธรรมทั้งหลายต้องแปรสภาพทั้งหมด แม้แต่สมาธิก็ต้องแปรสภาพไปทั้งหมด เพราะจิตนี้ไง จิตนี้วนเข้าไปในรูปอารมณ์ของจิต มันยังไม่ได้ชำระกิเลส ต้องชำระกิเลสหมายถึงว่า เชื้อที่อยู่ในหัวใจนั้น ให้มีความเป็นธรรมตามความเป็นจริง ตามไปต้องพิจารณากาย เวทนา จิต หรือธรรม ให้พลังงานตัวที่พิจารณานั้นมันปล่อยวางตรงนี้ออกมา ตรงนี้เพราะอะไร เพราะกาย เวทนา จิต ธรรม กับใจดวงนั้นมีกิเลสนี้เป็นขางเหนียว เป็นเครื่องสมานกันไว้ เป็นเครื่องสมาน เป็นการเห็นแก่ตัว เป็นการคิดอยากใหญ่ เป็นการกว้านทุกอย่างสมบัติมาเป็นของตัวเอง

ในเมื่อเราอยู่ในเหตุการณ์ เราอยู่ในสถานะกลางทะเลทราย เราต้องหวังมีน้ำตุนเอาไว้เพื่อจะไว้ดื่มกิน เพื่อจะให้ผ่านพ้นทะเลทรายนั้นไปได้ นี่เรามีความต้องการ ขณะที่จิตมันสงบก็เหมือนกัน ความที่เป็นคน เป็นเรา เป็นอุปาทาน ความยึดมั่นถือมั่นมันอยู่ตรงนั้นทั้งหมด นั้นนะเวลามันเข้าไปถึงตรงนั้นแล้ว มันก็จะทุจريت มันจะโง่ กิเลสมันเป็นอย่างนั้น โดยธรรมชาติของมันแล้วถึงจุดที่ว่าเราตั้งงบประมาณขึ้นมา แล้วเราจะเงื่อนจางเขาไปตามความเป็นจริง ให้ออกไปตามเนื้อผ้าเลย มันผ่านเข้ามาถึงตัวเรามันก็อยากได้

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบขึ้นมาปั๊บ มันจะยึดอันนั้นเป็นของเราเลย ทั้งๆ ที่เป็นมรรค เป็นมรรคองค์สุดท้าย สัมมาสมาธิ เป็นสัมมาสมาธิ มรรคอริยสังขัง มรรคคือองค์ ๘ มรรคทางเดิน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันเป็นอริยสังข์ แค่สมาธิธรรมเป็นหนึ่งนมรรค ๘ อยู่ในอริยสังข์อยู่ในมรรค ๘ อันสุดท้าย นี่มันเป็นธรรมของพระพุทธเจ้าที่ว่า วางไว้ว่าอันนี้ที่เป็นพื้นฐานทำให้ใจพ้นออกจากโลกียะ ให้ยกขึ้นเป็นวิปัสสนา

อันนี้ถ้าเรารู้สภาวะหรือเราตาม เรายอมรับ เราต้องก้มหน้าก้มตาเพื่อตน ยกตนของตนให้พ้นจากความเห็นแก่ตัว ความยึดมั่นถือมั่น ความจะทุจريت เอาธรรมของพระพุทธเจ้าโดยยึดมาก่อน เอาอนาคต เอาสิ่งที่ยังไม่ถึงมาเป็นของตนในปัจจุบันนั้น มันก็เป็นการทุจريت

อันนี้ก็เหมือนกัน ความเห็นของเรา ความเห็นของเรามันยังไม่เห็น ต้องทำจิตให้สงบแล้วปล่อยวางให้หมด ถ้ามันไม่เห็นกายให้หนักขึ้นมา แต่เวทนาจะเห็นขึ้นไป เวลามันสุขนะ เวลามันสุข มันมีความพอใจ มันว่าง อันนั้นไม่ต้องปฏิเสธ เรากินข้าว ความอึดนั้นเป็นธรรมชาติ เรามี

อาหารกินตกเข้าไปถึงตถึงกระเพาะ ความอึดเป็นโดยธรรมชาติเลย ถ้าจิตนี้มีความสงบ มีความสุข อันนั้นเป็นธรรมชาติของการประพฤติความปฏิบัติ เราไม่ปฏิเสธ ปล่อยให้จิตนี้ลงสงบไปตามความเป็นจริง

อันนั้นคือว่ามันเป็นที่ว่ามันเป็นเนื้อหาเป็นสิ่งที่เราแสวงหามาได้ ไม่ได้ปฏิเสธ เราไม่ปฏิเสธก่อน เพราะจิตนั้นถอนขึ้นมา ถอนขึ้นมาจากสุขแล้ว จากสุขจะเกิดเวทนา เกิดความกระทบ เวทนาจะส่วนใดก็ได้ ถ้านั่งนานจะเจ็บจะปวด ยกขึ้นวิปัสสนา เพราะจิตที่สงบแล้วถอนออกมา อันนี้จะมีพลังงาน เหมือนกับเราตั้งงบประมาณขึ้นมาได้ มันมีพลังงาน เราดูว่าสิ่งที่เจ็บ สิ่งสิ่งที่ปวด สิ่งนั้นไม่เป็นตามความเป็นจริง

ไม่ใช่ เพราะว่าเมื่อก็มันสงบ ทำไมมันไม่เจ็บละ พอถอนออกมาแล้ว คลายออกมาแล้ว ทำไมมันเจ็บละ ทำไมมันเจ็บ? เจ็บนี้ ถ้าเพราะขณะที่จะพิจารณานี้...

...ก็ตั้งงบประมาณขึ้นมาได้ พอจิตนี้สงบก็ตั้งงบประมาณขึ้นมาได้ มันใช้ประโยชน์นั้นได้ แล้ว นี่ก็เหมือนกัน ขณะคิดอันนั้น ไม่ใช่คิดที่แรก ขณะคิด ขณะพิจารณา ถ้าว่าใช้ความคิดไม่ได้ ต้องว่าใช้ว่าคำว่า “พิจารณา” เพราะจิตนี้สงบแล้วออกมากระทบกับเวทนา กาย เวทนา จิต ธรรม กระทบ กระทบแล้วพลังงานของจิตอันนั้นมีอยู่ เราใคร่ครวญความเห็นอันนั้นกับความคิดปัจจุบัน จะต่างกัน

ความคิดปัจจุบันหมายถึงว่า ถ้าจิตไม่สงบ กับความคิดที่จิตพักออกไปแล้วถอนออกมา การพิจารณานั้นมันมีพลังงาน อ้าว! ทำไมจะไม่มีพลังงาน เพราะเราตั้งงบประมาณ มีงบประมาณขึ้นมา มีตัวเงินขึ้นมาจะทำอะไรก็ได้ จิตที่มีพลังงาน เหมือนกัน จะทำอะไรก็ได้ ถ้ามันเป็นประโยชน์ ถ้ามันพิจารณา แต่เรามองข้ามไป ไปตื่นเต้นกับความสงบอันนั้น พอออกมาก็ โอ้โฮ! หลงไหลได้ปลื้ม

มันเสียขายโอกาสตรงนี้ กว่าจะทำจิตสงบนี้ก็แสนทุกข์แสนยาก ได้แล้วมันก็ดื่มด่ำรสความสงบนั้น มีความสุข แต่ไม่วิปัสสนา หรือวิปัสสนาทำไม่ได้ มันไม่สามารถเองงบประมาณนั้นจ่ายไปตามความเป็นจริง มันตระหนี่ถี่เหนียว นี่กิเลส ยางเหนียวที่มันติดอยู่ เราพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม เพื่อจะชำระอันนี้ เพื่อที่จะชำระ แต่ที่ไปชำระที่ตัวเขาไม่ได้ ไปชำระที่กิเลสเราไม่เห็นกิเลส เราต้องไปชำระที่ว่าสิ่งที่มันไปกระทบ สิ่งที่ยังไปแฝงไว้ กิเลสมันจะแฝงอยู่ตรงนี้

ใจกับกาย กับเวทนา หรือกับธรรมก็แล้วแต่ มันเป็นคนละส่วนกัน แต่เพราะกิเลสยัง เหนียวนี้มันไปทำให้เป็นเนื้อเดียวกัน ถ้าเราพิจารณาเพื่อแยกออก ขณะที่แยกออกนั้นนะ กิเลสมัน จะรวมตัวลง มันจะแยกออกจากกัน เหมือนอย่างที่มันติดอยู่ เราดึงออกจากกัน ยางประกบที่เราเอา วัตถุ ๒ ขึ้นมาติดกัน เราดึงออกที กาวที่มันติดอยู่ มันจะเป็นเหนียวออกมา เราพิจารณาเพื่อแยก ออก ใช้อย่างเหนียวนั่นคือกิเลส

แต่ถ้าไปพิจารณาที่ขางเหนียว เราไปพิจารณาไม่เห็นเพราะมัน ๒ ขึ้นนี้มันประกบกันอยู่ ถึงต้องพิจารณาเวทนา เวทนาไม่ใช่เรา คือว่าเวทนามกับจิตไม่ใช่อันเดียวกัน กายกับใจก็ไม่ใช่อัน เดียวกัน จิตกับธรรมก็ไม่ใช่อันเดียวกัน จิตกับจิต ในอารมณ์ที่ทุกข์ก็ไม่ใช่อันเดียวกัน

เพราะมันมีตัวจิตตัวหนึ่ง ตัวอาการขันธ ๕ นี้เป็นรูปที่ครอบงำอยู่จนเป็นเนื้อเดียวกันจนเรา มองไม่เห็น การพิจารณา พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม เพื่อจะให้มันแยกจิตกับขันธ ๕ ออกจาก กัน กับความยึดมั่นถือมั่นนี้ออกจากกัน ใช้พลังงานตัวที่เป็นความสงบนั้น การจับต้อง การเห็น การจับต้องกาย เวทนา จิต ธรรม อันนี้จับต้องได้

ถ้าไม่เข้ามาจับต้องมันจะอยู่กับความสงบอันนั้น แล้วมันจะนึก มันจะคาด มันจะเดา มันจะ หมายไปตามอันนั้น ตามที่ว่าเป็นการทุจริตอันนั้น แล้วมันก็โง่โง่โลมปลุกโลม พยายามยึดยึดให้ เป็นความเป็นจริง ยึดยึดให้เขาต้องการรับว่า อันที่เขาทำนั้นถูกต้อง นี่ก็เหมือนกันพอจิตสงบ แล้วคาดเดาคาดหมายไป เพราะเราศึกษามา เราอ่านตำรา มา หรือเราฟังครูบาอาจารย์มา ยึดก่อนใจ

แล้วพอจิตสงบมันก็ตั้งป้อมให้เป็นอย่างนั้น ความคาดหมายเป็นอย่างนั้น นั่นมันเป็นการ เสียประโยชน์ นี่คือการพิจารณาแล้วไม่ได้ผล นี่คือการภาวนาไปแล้วมันไม่เป็นผลขึ้นมาตาม สภาวะตามความเป็นจริง หรือว่าเรากลับไปถึงจิตแล้วนะ กลับไปภาวนาตามความเป็นจริงแล้วนะ มันก็ยังมี เพราะกิเลสนี้เข้ามาอยู่เสมอ

เราก็มองโลกภายนอกเหมือนกันเลย เพียงแต่ว่าอันนั้นมันเป็นสภาวะที่เราเกิดขึ้นมา เป็น สภาวะกรรม สภาวะกรรม กรรมร่วมของโลกของประเทศเลย เราเกิดถึงจุดนี้ แต่เนี่ยเปรียบเทียบเข้ามา ให้เห็นสภาพแบบนั้น แล้วเราก็เปรียบเทียบหัวใจของเรา ถ้าเราพิจารณาตรงนั้นออก แล้วเราจะมี ความทุกข์น้อยลง เราจะรู้ยอมรับว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นมันเป็นเรื่องกาลเวลาที่ต้องเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว กับ หัวใจของเรา ถ้าเราพิจารณาของเราเป็นของเราเนะ

อันนี้ถึงบอกว่ามันเป็นปัจเจก ตั้ง เป็นอากาโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา เป็นสมบัติของเราคนเดียว มโนปุพพกุมา ฐมา ใจนี้ถึงก่อนทุกๆ อย่าง ใจนี้เป็นประธานทุกๆ ชนิด แล้วถ้าเราพิจารณาจนกาย เวทนา จิต ธรรม แยกออกมาจากกาย เวทนา จิต ธรรม กับใจนี้แยกออกจากกัน กิเลสขาดออกจากใจโดยธรรมชาติ โดยตามความเป็นจริง

มันเป็นประโยชน์ของใจดวงนั้น เป็นเนื้อหาสาระตามความเป็นจริงของใจดวงนั้น โลกจะสะท้อนเรื้อนล้น โลกจะพลิก แผ่นดินจะถล่มทลาย อันนั้นมันเป็นสมบัติ มันเป็นเรื่องของโลกเลย แต่หัวใจที่รู้ตามความเป็นจริงออกมาแล้ว มันเป็นสมบัติของเรา สมบัติเนื้อหาสาระแท้นะ นี้ ศาสนาพุทธประเสริฐ ประเสริฐมหาศาลตรงนี้ ประเสริฐมหาศาลหมายถึงว่า ยกใจของมนุษย์ ยกใจของปวงชนขึ้นมาให้เป็นอริยบุคคลได้ เป็นอริยะนะ ไม่ใช่อริยะทางโลก เขาเรียกว่าเป็นอริยะ เป็นผู้รู้ต่างๆ อริยะอันนี้ธรรมะเป็นผู้ประธานให้

เราเป็นชาวพุทธ เราเคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วพระธรรมอันนั้น พระธรรมอันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสรู้อ่างไว้ แล้วเราเดินตามขึ้นมาจนใจเราเข้าถึงธรรมอันนั้น ฉะนั้น โลกจะถล่มทลาย สภาวะเศรษฐกิจจะถล่มอีก ๔ รอบ ๕ รอบ หัวใจนี้ พ้นออกมาจากสภาวะนั้น

ต้องดึงตนกลับมาที่ใจ ดึงอารมณ์ทั้งหมดกลับมาที่ใจ แล้วพัฒนาใจของเรา พัฒนาใจของเราจนยกขึ้นมาให้เห็น ให้สามารถเข้ามาเป็นภายในนะ การวิปัสสนา ญาณอันนี้มันเกิดขึ้นมันอยู่ที่หัวใจทั้งหมด ที่อื่นไม่มี มันอยู่ที่หัวใจ เพราะศัตรูของมันก็อยู่ที่หัวใจคือกิเลส แล้วเราประพฤติปฏิบัติเพื่อใช้พลังงานของใจตัวนั้นให้เกิดธรรม จนเกิดความสงบ พลังงานที่ว่าก้าวรอบ ๓ โลกธาตุ กว้านมาเป็นสมบัติของตัวเอง แล้วมันมีแต่ยาพิษ เราปล่อยวางทั้งหมด เหมือนกับนิวเคลียร์ มันถึงจุดระเบิดของมันแล้วมันจะกว้างออกไป ระเบิดขนาดไหน แต่กว่าจะทำถึงทฤษฎี ถึงตัวระเบิดได้

อันนี้ก็เหมือนกัน พอจิตมันระเบิดไปก่อนแล้ว ระเบิดโดยธรรมชาติของมัน คือมันคิดออกไปแล้วย้อนกลับเข้ามาทั้งหมด จนเป็นสมาธิ จนเป็นจิตตั้งมั่น จนเป็นหนึ่งเดียว มันถึงมีพลังงานมาก แล้วเรายกขึ้นวิปัสสนาอีก จนจุดหรือต่อมอันนั้น จุดหรือต่อมคือจิตที่ถึงฐานของมัน ถึงกันบึงจิตที่เป็นสภาวะความเป็นจริงแล้วยกขึ้นวิปัสสนา เพราะมันต้องแก้ตรงนั้น ตรงที่เกิดขึ้น

สิ่งที่เกิดขึ้นที่กลางหัวใจแล้วออกมาเป็นกิเลส แล้วออกมาเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่เราไปยึด มันถือมันเป็นความเห็นแก่ตัว เราก็อ้อนกลับไประเบิดมันตรงนั้น กลับไประเบิดตรงที่หัวใจนั้น

เลย ใจนี้ปล่อยออกจากกาย ปล่อยออกจากจิตที่ยึดในกาย ปล่อยออกมาเลยนะ พอปล่อยออกมาแล้วว่างหมด เวียงว่างออกไป ขณะที่จิตมันรวมที่มันปล่อยว่างนะ กายนี้ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย มันไม่ยึดมันถ้อมันแล้ว วัตถุนี้ไม่มีความหมาย

แต่หัวใจมันก็เป็นของมัน ตัวมันเองนะ มันปล่อยหมด พอปล่อยหมดมันก็รู้ตาม การปล่อยอันนี้จะเทียบที่ปล่อยแบบสมาธิที่มีความว่างเลย ความว่างอันนั้นยังว่างแบบยึดมัน ว่างแบบทวาริต เพราะกิเลสมันยังอยู่ แต่ความว่างอันนี้มันว่างเวียงออกไป ว่างโดยที่ไม่มีอุปาทาน ไม่มีอุปาทานในกาย ย้อนกลับมา ต้องดึงกลับมาที่นี้ แล้วถึงเป็นชาวพุทธ ชาวพุทธต้องแก้บนเหตุและผล ตามสภาวะตามความเป็นจริง

ชาวพุทธ จากไม่ทุกข์เรื่องข้างนอก ถึงจะมาแก้ไขกิเลสจากข้างในได้อีก แล้วมันพอแก้ไขมันเห็นสิ่งที่เกิดดับ มันจะรู้เรื่องของกรรมที่เราเกิดตาย เกิดตายมาที่ชาติ เกิดตาย เกิดตายมาที่ชาติ ที่ว่าปฏิเสชนรกสวรรค์กันใจ ทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วถึงจะได้ดี เอาแต่กิเลสมาว่ากัน แต่พอมาถึงปฏิบัติเข้ามันจะยอมรับตามความเป็นจริง ยอมรับว่า เราทุกข์ยากขนาดไหน เราชำระของเราได้ขนาดไหน

พอชำระได้ สะพานที่เดินออกไปรับรู้ หรือสะพานที่เดินออกไป สิ่งทีกระแสนใจออกไปรับรู้ ไปยึดเหนี่ยว เราปล่อยวางเข้ามา อันนี้มันเป็นเชื่อทำให้เกิดว่าเราเกิดดีและเกิดชั่ว ทำความไม่ดีไว้มันก็เกิดไม่ดีทั้งนั้นละ ทำความดีไว้มันก็เกิดดี นั่นคือการเกิดนะ แต่เราทำลายออกทั้งหมดไม่ให้ไปยึดมันถ้อมันสิ่งที่ว่าออกไปข้างนอกนั้นนะ เราทำลายเหตุที่จะไป ทำไมเราถึงไม่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์ว่ามันมีจริงหรือไม่จริงละ นรกสวรรค์นั้นมันเป็นแค่พื้นฐานเป็นภพอันหนึ่งที่จิตนี้ต้องไป แต่เราทำลายถึงเหตุถึงเครื่องหมายที่จะต้องไปตรงนั้น เราเห็น ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ ผู้ที่ปฏิบัติเข้าไปถึงตรงนั้นจะเห็นขนาดนั้น

ถึงว่า สิ่งที่จะเป็นเชื้อไฟเรายังทำลาย นั่นนะ มันถึงมันคงใจ มันมั่นคงในการที่ว่ามันสวย สุขอยู่ในตัวมันเอง มันมีความสุข มันมีความพอใจอยู่ในตัวมันเอง มันคนอึดหน้าคนสำราญ คนที่มีความเป็นหลัก คนที่ไม่ตื่นเต้น ไปกับเป็นเหยื่อของโลก กับที่ว่าความเป็นชาวพุทธเป็นเหมือนสัตว์ไม่มีเจ้าของ มีอะไรผ่านตาเข้ามา มีอะไร โฆษณาประชาสัมพันธ์เข้ามาที่วิ่งตามเข้าไปทั้งหมด เพราะมันไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์

แต่พอมีหลักมีเกณฑ์ มันจะแยกแยะออกว่าสิ่งใดควรและสิ่งใดไม่ควร สิ่งใดควรและไม่ควร เห็นไหม หัวใจนี้ต้องอยู่กับธรรม หัวใจนี้ต้องรักษาทำความสงบเอาไว้ตลอดเวลา รักษาทำความสงบไว้เพื่อจะให้มันละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไป เพราะเปลือก ความกะเทาะเปลือกเข้าไปถึงหัวใจ ถึง เอโก รัมโม มันเข้าไปหลายชั้นหลายตอน เป้าหมายของชาวพุทธต้องปฏิบัติเข้าไป ปฏิบัติเข้าไป เพื่อให้ใจนี้เป็น เอโก รัมโม

เอโก รัมโม ใจนี้เป็นหนึ่ง ใจนี้เป็นธรรม เป็นเป้าหมายของชาวพุทธ

ที่ว่าใจเป็นถึงเป้าหมาย พิจารณากาย แคเป็นงบประมาณ งบประมาณที่ตั้งขึ้นมาแล้วพอพ้นออกไปแล้ว เรื่องในการทุจริตมันสัพพตปริมาสาไม่มีในหัวใจ จะไม่ลุ่มไม่คล้ำในศีล วิจิกจนาในนั้นไม่มี มันก็ต้องซื่อสัตย์กับตัวเอง ซื่อสัตย์กับตัวเอง ซื่อสัตย์กับงบประมาณที่ตัวเองตั้งขึ้นมา

เพราะว่า สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายขององค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้าเป็นทางเดิน เราก็พยายามศึกษา อันนั้นเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้า เป็นคำรา เป็นพิมพ์เขียว เป็นข้อมูล ข่าวสาร กับหัวใจที่ประพฤติปฏิบัติ เราได้ข้อมูล ได้ข่าวสาร มาแล้วเราประกอบธุรกิจของเราขึ้นมาเอง ประกอบธุรกิจนะ เราตั้งบริษัทของเราขึ้นมาเอง จนเราตั้งได้เป็นบริษัทส่วนตัวของเรา

เป็นอิสระ อิสระจากโลกที่จะมาหลอกลวงเราได้ บริษัทของเรา ตัวอย่างเช่นบริษัทลี บริษัทที่ว่ามีปัญหาอยู่ที่นี่ ถ้าส่วนล่าง ส่วนล่างนี้มีกำลังใจ แต่ถ้าส่วนบนไม่มีกำลังใจ ส่วนล่างจะทำอย่างไร ส่วนบนไม่เอาด้วย มันก็ไม่ใช่ประโยชน์ ส่วนบนนี้เป็นนักบริหารที่ดีมาก เป็นนักบริหารที่ตัดสินใจ ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างพร้อม ส่วนล่างนี้ใช้แล้วไม่ดำเนินการตามก็ไม่มี ความหมาย

มรรคสามัคคี เรามีปัญญา เรามีปัญญานะก็ว่าเราเป็นคนฉลาด แต่สมาธิเราไม่พอ สมาธิเราไม่ดี พื้นฐานเราไม่ดี เราไม่สามารถพิจารณากายได้ สมาธิเราดีมากเลย จิตเราสงบ สงบดีมากเลย แต่เราไม่มีปัญญาการใคร่ครวญ เรามีแต่ความประมาท มรรคไม่สามัคคี ถ้าบริษัทนั้นส่วนบนก็ปัญญานะ ส่วนบนนั้นก็ดีมากเลย ส่วนล่างนะ ส่วนล่างนะ การงานชอบ ความเพียรชอบ ความวิริยะอุตสาหะเราพร้อม ร่างกายเราเข้มแข็ง จิตใจเรามั่นคง ความคำริชอบ นี่ปัญญา ความคำริชอบ ความใคร่ครวญ

เราสามารถตั้งบริษัทของเราขึ้นมาได้ เป็นบริษัทที่ว่าทั้งส่วนบนและส่วนล่างนี้บริหารหรือว่าดำเนินการไปในฐานะวงเศรษฐกิจระดับนี้หมุนไปได้ เป็นบริษัทขึ้นมา ๑ บริษัท เศรษฐกิจข้างนอกจะรุนแรงขนาดไหน กระแสจะรุนแรงขนาดไหน แต่ถ้าในบริษัทของเรากลมกลืนกันขนาดนี้ มันผ่านพ้นวิกฤตได้ตลอด

บ้านของเรา จิตใจของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้ให้ปริญญา ให้ตั้งบริษัทขึ้นมาในกลางหัวใจ กลางหัวใจนะ เพราะจิตตายเกิด ตายเกิด ธรรมนะ อยู่ในเนื้อเดียวกับจิต ตายอีก ๗ชาติ จิตนี้ต้องตายแล้วเกิด ตายแล้วเกิด จากหัวใจที่ตายแล้วเกิดโดยที่ไม่มีขอบไม่มีเขต เหมือนกับสัตว์ไม่มีเจ้าของไปตลอด สัตว์ไม่มีเจ้าของเป็นมนุษย์ในชาตินี้ก็ทุกซ์ขนาดนี้ สัตว์ไม่มีเจ้าของตายเกิด ตายเกิด พร้อมไปกับกิเลส ยังทุกซ์อีกขนาดไหน แต่อันนี้บริษัทนี้ตั้งขึ้นมาแล้วอย่างมาก ๗ชาติเท่านั้น

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เรียกว่าเป็นชาวพุทธที่เคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ธรรมส่วนหนึ่งอยู่ที่ใจของเราแล้ว เป็นเนื้อเดียวกันไป เพราะเวลาคนตายแล้วเกิดนี้เกิดด้วยอำนาจของกรรม เกิดด้วยคุณงามความดีที่เกิดคิดและเกิดชั่วนั้น แต่อันนี้มันก็เป็นเนื้อเดียวกัน ถึงไปด้วยกัน นี่จิตปฏิสนธิอยู่ตรงนี้ ก็พื้นฐานคือพื้นฐานคือกันบั้งของระบบเศรษฐกิจกันบั้งของใจ จูติจิตถึงต้องลงมาตรงนี้ กลับไปที่จิตเดิมของเรา แล้วจะแก้ไขกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

แต่ถ้าผู้ที่มีบารมีสมัยพุทธกาล ถึงที่เดียวสำเร็จไปเลย

แต่ถึงนี้แล้ว กิ่งนี้ถือว่าในสัตว์โลก บุญญชาธิการ บุญบารมีของเวไนยสัตว์ สัตว์ที่มันต้องมีความมุมานะ ความเป็นไปได้ ความเป็นไปได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านมีบารมี ท่านถึงได้ไม่หลงในปัจจัย ๔ ท่านถึงได้ออกมาบวช สำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา เราก็อ้างว่าบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่บารมีของผู้ปฏิบัติเรานี้มันมีน้อย มันไม่มี เวไนยสัตว์ สัตว์ที่มีโอกาส ปทปรมะ พวกนี้ไม่มีโอกาสเลย

เรามีโอกาสอยู่ แต่โอกาสก็ต้องกระเสือกกระสนเพราะบารมีมันต่างกัน บารมีมันน้อยกว่าก็ต้องขวนขวายขึ้นไปเพื่อให้ถึงที่สุด ถึงที่สุดเพราะว่าการเกิดและการตาย ความประมาทเราไม่ประมาท การเกิดและการตายทุกครั้งไปจะเกิดความทุกซ์ตลอด

เกิดมา คลอดออกมาในตระกูลนั้นมีแต่ความชุ่มชื้น มีแต่ความสุข คิดว่าเราจะมีผู้สืบทอดตระกูลอีกแล้ว แต่ไม่มีใครคิดเลยว่าทุกวันนี้เกิดขึ้นมาอีก ๑ ดวงแล้ว จักรวาลนี้ได้เกิดขึ้นมาอีก ๑ จักรวาลแล้ว เพราะผู้ที่เกิดนั้นจะเป็นศูนย์กลางของจักรวาลแน่นอน เขาต้องเกิดไปเป็นผู้ใหญ่ เขาต้องเป็นพ่อ จากที่เป็นลูก ต้องกลายเป็นพ่อ จากเป็นพ่อต้องมีลูก เป็นศูนย์กลางแล้ว เขามีพ่อแม่อยู่ เขายังต้องมีครอบครัว เขาต้องมีลูกอีก เขาเป็นศูนย์กลางจักรวาลหรือยัง?

เป็นแล้ว เขาต้องเคลื่อนออกไปเป็นปู่ เป็นย่า เขาจะตกไปอีกแล้ว ทุกข์เกิดขึ้นอีกแล้ว แต่ในความหลงใหลได้ปลื้ม การเกิดขึ้นมามีแต่ความดีใจ มีแต่ความกว้างแต่ความทุกข์เข้ามาใส่

แต่ธรรมะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “การเกิดและการตายนี้เป็นทุกขอย่างยิ่ง” อีก ๗ ชาติก็ยังคงเกิดและตาย การเกิดและการตาย ฟังสิ ก่อนเกิดต้องปฏิสนธิจิตเข้ามาในครรภ์ก่อน เกิดทีหนึ่ง แล้วยังอยู่ในครรภ์อีก ๙ เดือนแล้วคลอดออกมาอีก ผ่านช่องแคบออกมาอีก เกือบเป็นเกือบตาย รอดมาถึงได้ ถ้ารอดมาก็รอด ถ้าไม่อย่างนั้นก็ตายคานั้นอีก ๑ แล้วเกิดมาแล้วก็ยังพบกระแสพบทุกอย่าง ทุกข์ไปอีก นี่อีก ๗ ชาติ แล้วทำไมถึงจะนอนใจ

คนเห็นตรงนี้ สัตว์พตปรามาส ไม่ลูบไม่คลำ วิจิจจจา ไม่มี พระโศคาบันไม่มีวิจิจจจา ไม่มีความลังเลสงสัยตรงนี้เด็ดขาด รู้ตามสภาวะตามความเป็นจริง นี่ไง เราเกิดเป็นธรรม การปกครองโดยธรรมเราเรียกร่องความเป็นธรรม เรียกร่อง อยากให้มีรัฐบาลที่เป็นธรรม อยากมีทุกอย่างที่เป็นธรรม แต่ไม่มีเป็นธรรมเลย เพราะโลกนี้มันมีแต่เรื่องของกิเลสส่วนๆ แต่หัวใจของเราเราปฏิบัติจนได้ธรรม อีก ๗ ชาติเท่านั้นคือหัวใจที่เป็นธรรมแล้ว เข้าถึงกระแสแล้ว จิตที่เข้าถึงกระแสแล้วที่ไม่มีวิจิจจจาแล้ว การประพฤติปฏิบัติมันก็ต้องง่ายขึ้นเพราะมันเป็นธรรม

นั่นเป็นความคิด แต่พอปฏิบัติขึ้นไปถึงเป็นธรรม คนนี้เป็นธรรม แต่ขึ้นเป็นรัฐบาลได้ไหม มันต้องไอ้พวกไอ้เจ้าเล่ห์นั่นแหละขึ้นเป็นรัฐบาล นี่ก็เหมือนกันใจที่เป็นธรรม แต่กิเลสที่เหนือธรรมอันนี้มันมีในหัวใจ เจ้าวัฏจักรก็ยังมีอยู่ กามราคะก็ยังมีอยู่ ความหลงใหลได้ปลื้มยังอยู่อีกมากเลย ก็ต้องกระเสือกกระสนวิ่งขึ้นไป

ถึงใจนี้เป็นธรรม เป็นธรรมไง ต่างกับใจปุถุชน ต่างกับความที่เขาประพฤติปฏิบัติ ใจนี้เป็นธรรมแน่ๆ เลย แต่ธรรมขั้นพื้นฐาน ขึ้นรัฐบาล ยังไม่ได้เป็นธรรมขั้นจักรวาล ขึ้นรัฐบาล เพราะมีตัวตน มีรัฐ มีอำนาจเป็นผู้ปกครอง มีอำนาจก็กว้างเข้ามา จนถึงกว่าว่าเป็นมหาอำนาจ พิจารณาถึงก็กามราคะใจ ที่เป็นมหาอำนาจ มหาอำนาจปกครองโลก พิจารณาผู้ที่ปกครองโลกนี้เป็นหนึ่ง เป็น

จิตเดิมแท้ เป็นจิตที่เข้าถึงฐานของจิต ถึงเป็นโลก เป็นเจ้าโลกแล้วระเบิดออกไป มันไม่กล้าระเบิด
ตัวมันเอง เป็นเจ้าโลก

ดูเจ้าโลกขนาดไหน ผู้ที่ปกครอง ปกครองยิ่งมากเท่าไร ทุกข์ยิ่งมากขนาดนั้น นี่เรามอง
เป็นวัตถุนิยม สิ่งที่เป็นวัตถุ โลกนี้ใหญ่ประชากรมากจะมีแต่ปัญหาไปหมดเลย อันนี้เป็นส่วน
ความเห็น แต่เจ้าวัฏจักรไม่เป็นเช่นนั้น เจ้าวัฏจักรกับนะ เจ้าวัฏจักรนี้เป็นมหาอำนาจของใจ
เพราะใจนี้เป็นความว่าง ใจนี้เป็นความว่าง ผ่านจากกามราคะขึ้นมาจะมาชุ่มด้วยกาม เจ้าวัฏจักร
มหาอำนาจ มหาอำนาจทำแต่ความพอใจของตัวเอง

เพราะมหาอำนาจนั้นมีอำนาจมาก กามราคะที่ชุ่มไปด้วยจิตที่เป็นความว่าง จิตที่เป็นความ
ว่างนี้มันชุ่มไปด้วยกามราคะ มันเหมือนกับมหาอำนาจที่มันมีอำนาจมาก มันชุ่มในตัวเอง การ
ทำลายมหาอำนาจนี้ลำบากมากเลย เพราะเขาเป็นหนึ่ง เขาเป็นมหาอำนาจ แต่ทำได้ด้วยมรรค
อริยสังขัง สังขังธรรมจักรนี้ทำลายได้ ทำลายได้ตามความเป็นจริง

เวลาโลกนี้มันหมุนกลายเป็นความทุกข์ มันก็มองเป็นระบบเศรษฐกิจ มองกันไป มองกัน
ไปเป็นวัตถุ แต่ถ้ามองเข้ามาที่หัวใจของเราแล้ว การทำลายกามราคะ กามราคะทำลายมหาอำนาจ
ที่ว่ามันเป็นเจ้าโลก การเกิดและการตาย การเกิดและการตายต่อไปเพราะมันมีตัวนี้ มันรุนแรงนะ
เพราะเป็นมหาอำนาจ เป็นส่วนใหญ่เป็นการทำให้โลกนี้เสื่อมไป จะทำให้จุดไหนเป็นอะไรไปก็
ได้ ทำให้เกิดที่ไหนก็ได้ ฉะนั้นต้องมีความจริง มีความมุมนะ มีความบากบั่น ลองผิดลองถูก จะ
ขนาดไหน ก้มหน้าก้มตา ก้มหน้าก้มตาเหมือนกับคนที่ว่า เจ๊กก กงกๆ เงินๆ ทำไปก็ต้องทำ

สิ่งที่มีอำนาจมาก เราเข้าไปถึงจุดศูนย์กลางของอำนาจ กดแค่นิ้วเคลียร์ก็ระเบิด สิ่งที่มี
อำนาจมากมันต้องมีช่องให้เราเข้าไปได้สิ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเข้าถึงช่องนั้นได้ เข้าไปถึงตรงนั้น
ได้นะ อย่างงๆ เงินๆ เข้าไปก็เหมือนกับ ถ้ามันมาด้วยกามราคะ มาด้วยความอะไร เพราะเราชุ่ม
อยู่แล้ว แต่มันต้องมีร่องมีรอย ที่ว่ายางเหนียว ยางเหนียวที่แปะกันอยู่ อารมณ์กับความรู้สึก
อารมณ์ของความรูสึกกับใจ จะเสวยหรือจะไม่เสวย

คนเรากินแล้วมันต้องมีเบื้อต้องมีหน้าย ทำอะไรก็แล้วแต่ต้องมีร่องมีรอยเอาไว้ การเข้าไป
ตามร่องรอยนั้น เข้าไประเบิดตรงนั้นออก เข้าไปตามร่องรอย ร่องรอยที่เขาทิ้งหลักฐานไว้
ธรรมจักรก็หมุนเข้าไปตามร่องรอยอันนั้น เข้าไปจนถึงจุดศูนย์กลางของอำนาจนั้นแล้วระเบิดออก
นั่นระเบิดออก ระเบิดออกก็ต้องพังหมด กามราคะกับใจนี่ครีน!

เวลาเราระเบิดออก โลกนี้ระเบิดแตกออกเป็นเสี่ยงๆ มลภาวะ เคลื่อนในจักรวาลทั้งหมด หัวใจมันระเบิดออกจากกามราคะ ออกมาจากโลก ที่ว่าจะเกิดดับ เกิดดับ มันระเบิดออกทั้งหมด ว่างหมด เป็นเจ้าจักรวาล เรามองดูเจ้าวัฏจักรเรามองการปกครองจักรวาลนี้มันลำบากไปหมด แต่เจ้าวัฏจักรนี้มันเป็นนามธรรม มันเป็นความแบบว่า มันเป็นความอ้อยอิ่ง เป็นแสงเฉยๆ มันเป็นแสงของความสว่าง มันเป็นโอกาส ความสว่างไสวอยู่ที่กลางหัวใจ

มันต่างกัน มันต่างกับความคาดความหมาย เราคาด เราเดากัน เราคาดเราเดาว่า เจ้าวัฏจักรที่เป็นเจ้าวัฏจักร คำว่า “เป็นเจ้าวัฏจักร” คือพญามารจะต้องเป็นยักษ์ เป็นมาร เป็นผี ที่เราเข้าไปแล้ว เราจะเห็นตัว เราจะต้องกลัว เราต้องเผ่นหนี เราจะทำลายทันที...ไม่ใช่ ไม่ใช่ ขนาดเราอยู่ในความว่างข้างล่าง เราก็คงว่าความว่างเป็นเรา เรายังเคยโง่ เรายังเคยทุจริตเลย แล้วพอเราไปเจอสิ่งที่เป็นต้นเหง้าเค้ามูลของมันแล้วเราจะไม่หลงไหล เป็นไปไม่ได้

มันเหมือนกับว่าสิ่งที่ว่า ไม่มีความเป็นไม่เคยเห็น ไม่มีเคยความเป็นไปว่า คาดไม่ได้เดาไม่ได้ว่ามันจะละเอียดอ่อน มันจะสุขุม มันจะกัมภีรภาพขนาดนี้เนาะ เราเข้าใจว่าเข้าไปเจอเจ้าวัฏจักรแล้วจะมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เหมือนกับว่าคนๆ นี้ทุจริต คนนี้คิดไม่ดี แต่ทำไมเปลือยนอกเขานี้มันนวลมาก ทำไมเขาทำให้เราตายใจได้

นี่เหมือนกัน ถึงว่าทำลายความว่างตัวนี้ ทำลายไอ้เจ้าวัฏจักรตัวนี้ ที่ว่า เปรียบเทียบมันเป็นความนึ่มความอ่อน มันเป็นแสงโอกาสเฉยๆ แต่อ่านใจของมัน เพราะมันแทรกเข้าไปได้ทุกกิริยาของจิต มันแทรกเข้าไป มันบัญชาการได้ทั้งหมด ศูนย์กลางของจักรวาลนี้มันทำให้จักรวาลนี้บิดเบี้ยวไปได้ ทำให้แรงกระแส ทำให้พลังงานในจักรวาลนี้พลิกแพลงไปตลอด

นี่ถ้าเราไปทำเจ้าวัฏจักร เอโก รัมโม ธรรมอันเอก ถึงตรงนี้แล้วเนื้อธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน นี่คือการทำลายกิเลสออกทั้งหมด การทำลายกิเลสออกทั้งหมด เอโก รัมโม ใจเป็นอันเดียวกับธรรม

จากที่ว่าเป็นชาวพุทธนะ หลงไหลได้ปลื้มไปกับเขา หลงไหลได้ปลื้ม เป็นเหมือนสัตว์ไม่มีเจ้าของ อันนี้ต่างหากที่ว่าเป็นสัตว์ที่มีเจ้าของแท้ สัตว์ที่ว่าแม้แต่พญามารก็ไม่สามารเอาามาเชือดได้ สัตว์เวลาเข้าโรงเชือด เขาจะป้ายสีแดงๆ ว่า “ไอ้ตัวนี้ต้องตายก่อน ไอ้ ๒ จิตเอาไว้ตายพรุ่งนี้ ไอ้ตัวต่อไปต้องตายวันนั้นๆๆ สีเขียว สีแดงป้ายไว้หมดเลย

แต่ เอโก ชัมโม นี้พญามารไม่มีสีสัน ไม่มีปฏิกายหมายว่าจะจับได้ พ้นจากวิภวาททั้งหมด พ้นจากพญามารทั้งหมด เป็น เอโก ชัมโม เป็นเอกพจน์ออกไป ด้วยการกลับมา เริ่มต้นจากเรา หลงใหลได้ปลื้มไปกับเขา เรากลับมาใช้ชีวิตตามความเป็นจริง

การประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน เรากลับมาที่หัวใจของเรา เรากลับไปที่จิตเดิมแท้เข้าไปถึง ก้นบึ้ง แล้วเราไปทำลายตรงนั้นหมด จนเป็นอันเอก พ้นจากทั้งหมด พ้นจากพญามารทั้งหมด แล้ว เป็นหนึ่งเดียว เอโก ชัมโม เห็นไหม มีก็ไม่ใช่ ไม่มีก็ไม่ใช่ พญามารถึงจับต้องไม่ได้ ไม่มีใครเคย เห็น แต่มีอยู่ในพระพุทธศาสนา มีอยู่ในคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้า

แล้วต้องเข้าไปสัมผัสตามความเป็นจริงแล้ว พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ที่ใจ ใจนั้น ไม่สงสัยในธรรม ไม่เคยสงสัยในองค์สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้าว่ามีจริงหรือไม่จริง มันเป็น เนื้อเดียวกัน เป็นสงฆ์สาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้า ผู้เดินตามมา เป็นความเสมอกัน ความเสมอภาคที่ไม่มีใครจะมาทำลายได้ ความเสมอภาคที่ว่าพ้นออกไปจากการเวียนว่าย จาก กระแสที่ขึ้นๆ ลง จากการเราพ้น เราตื่นออกไป

เรากลับมาบ้านของเรา กลับมาอยู่ตามความเป็นจริงอยู่ในปัจจุ ๔ ตามความเป็นจริง อัน นั้นเป็นเรื่องของโลก การประพฤติปฏิบัติของเราที่เรากลับมาแล้ว เรายังกลับประพฤติปฏิบัติอีก จากจิต จากเจตสิก จากกิเลสทั้งหลายทั้งปวง เราย้อนกลับไปจิตใจ มโนปุพพกุมา ฌมมา ใจที่เป็น เอก ใจที่เป็นเจ้าของ ใจที่เป็นเริ่มต้นของสรรพสิ่งทั้งหลาย เราชำระกิเลสออกทั้งหมด ใจนี้สะอาด ทั้งหมด

จากเหตุการณ์ที่ผันผวน เหตุการณ์ที่ทำให้มีเกิดแต่ความทุกข์ แต่ศาสนาเราทำให้เป็น ความสุขได้ทั้งหมด ถ้าเรามีความคิด เราเป็นชาวพุทธ เราประพฤติปฏิบัติให้เป็นชาวพุทธแท้ เป็น ชาวพุทธขององค์สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เป็นชาวพุทธแบบที่เป็นกันอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นชาวพุทธแต่ก็ตื่นไปกระแสนของเขา ตื่นไปจนประเทศชาติแทบบอบสลาย แทบจะล่มจมไปทั้ง ประเทศชาติ แล้วยังตัวของเราก็กังแบกทุกข์เข้ามา แบกทุกข์เข้ามาเต็มหัวใจของชาวพุทธเลย

แต่แล้วเราหลบหลีกกลับไปบ้าน กลับไปพื้นฐานของตน หัวใจก็กลับมาพื้นฐานของการ ประพฤติปฏิบัติ นี้มีคุณค่า คุณค่าของการประพฤติและปฏิบัติธรรมเท่านั้น จะทำให้หัวใจสงบ แต่ความสุขตามความเป็นจริง แล้วสุขโดยที่ไม่มีอามิสเจือปน สุขที่ไม่มีสิ่งใดๆ เข้ามา กล้ากราบ

ได้ เป็นสุขแท้ๆ เป็นสุขจริงๆ เป็น เอโก ธรรม เป็นหนึ่งเดียว เป็นในเรื่องของใจ เป็นเรื่อง เป้าหมาย เป็นเรื่องที่ต้องศรัทธาพระเจ้า ต้องการให้ชาวพุทธถึงตรงนั้น

เป็นอย่างนั้นให้เหมือนกันกับองค์ท่านที่สำเร็จมาแล้ว ที่ว่าท่านมีบุญญาบริวารมีมาก

เราพวกเราไม่มีบุญญาบริวารมี ท่านก็สงสาร ท่านก็วางแนวทางไว้ เราก็มาเจอแนวทาง แล้ว เราก็เจอเหตุการณ์กระทบที่ทำให้เราได้คิด ได้คิดได้ประพฤติปฏิบัติ เอามาเทียบเคียงกัน ให้เห็น เป็นวัตถุให้เห็นบุคลาธิษฐาน ให้เห็นตามความเป็นจริง จะได้มีกำลังใจประพฤติปฏิบัติ จะทำได้ทำ แล้วแยกแยะสิ่งดีและชั่ว ถูกและผิด ได้เข้าถึงหลักตามความเป็นจริง เอวัง

เพิ่มเติมท้ายกัณฑ์

กลับบ้าน กลับมาปฏิบัติใจ กลับมาที่พื้นฐาน กลับมาที่ความเป็นจริง กลับมา กลับมาหา ตนเอง กลับมาหาจิต กลับมาหาพื้นฐาน กลับมา ตื่นขี้ กลับ ย้อนกลับมา ย้อนกลับมา ย้อนกลับ เดินย้อนกลับไปหาถึงความขับเคลื่อนออกมา ไม่ใช่วิ่งออกไปข้างนอก (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)